

Resultaten Loopbaanmonitor 2024

P.A.P. van den Berge-Boereboom¹, J. Tutein Nolthenius¹, L.B.E. Kienhorst²

Om meer inzicht in de loopbaanontwikkeling te genereren, maar ook de huidige werkomstandigheden beter in kaart te brengen, hebben ruim 10.000 (toekomstig) medisch specialisten in Nederland de zogenaamde loopbaanmonitor ingevuld. Wat valt hieruit te destilleren over de ambities voor de (toekomstig) dermatoloog? En hoe is het gesteld met het werkplezier? Met dit artikel willen we hierin meer inzicht verschaffen.

Na de eerste editie van de loopbaanmonitor in 2022 is er door de Federatie Medisch Specialist (FMS), de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) en De Jonge Specialist (DJS) in januari/februari 2024 opnieuw een enquête uitgezet onder alle aios en medisch specialisten in Nederland. Vanuit de Beroepsbelangencommissie (BBC) van de NVDV en de Vereniging voor arts-assistenten dermatologie en venereologie (VADV) is de loopbaanmonitor aangevuld met specifieke vragen voor de dermatologie. In het verleden werd vanuit de NVDV periodiek een manpowerplanningenquête uitgezet en vanuit de VADV een enquête over de arbeidsmarkt voor jonge klaren. De loopbaanmonitor vervangt deze enquêtes.

Binnen de dermatologie waren er 248 respondenten, waarvan 149 dermatologen en 99 aios. Het responspercentage van zowel de dermatologen als aios was helaas lager dan in 2022. Omdat slechts 24% van het totale aantal dermatologen en 67% van de aios de enquête invulden, kan de representativiteit van de cijfers van met name de dermatologen beperkt zijn (figuur A). Zoals ook bij de vorige enquête het geval was. Dat belemmert een vergelijking tussen de cijfers.

Van de 149 dermatologen die de enquête heeft ingevuld, was twee derde (102) vrouw. Het betreft 23% jonge klaren, 58% mid

career en 19% senior career. Alle dermatologen zijn binnen een half jaar na afronden van de opleiding tot dermatoloog begonnen als medisch specialist. De helft van de dermatologen is gepromoveerd.

WERKVORM

In 2022 werkt 54% van de dermatologen in een algemeen ziekenhuis, 26% in een UMC en 20% in een ZBC. Twee jaar later zien we dat een groter deel perifeer werkt (66%), het aantal dermatologen werkzaam in UMC's gelijk blijft met 28% en het aantal dermatologen in een ZBC slechts 4% bedraagt. Dat nu slechts 4% van de dermatologen in een ZBC werkt lijkt niet reëel. In deze enquête kon slechts één werkplek worden aangegeven. Wanneer dermatologen op twee of meer werkplekken werkzaam zijn, hebben ze bij het invullen van deze vraag waarschijnlijk gekozen voor de werkplek waar ze het meeste werken. Het valt namelijk op dat het aantal dermatologen dat meerdere werkplekken heeft, is toegenomen: van 20% in 2022 naar 26% nu. Tevens kunnen de verschuivingen in percentages te maken hebben met de lagere aantallen respondenten ten opzichte van 2022 of dat de dermatologen in ZBC's minder goed bereikt zijn met deze enquête.

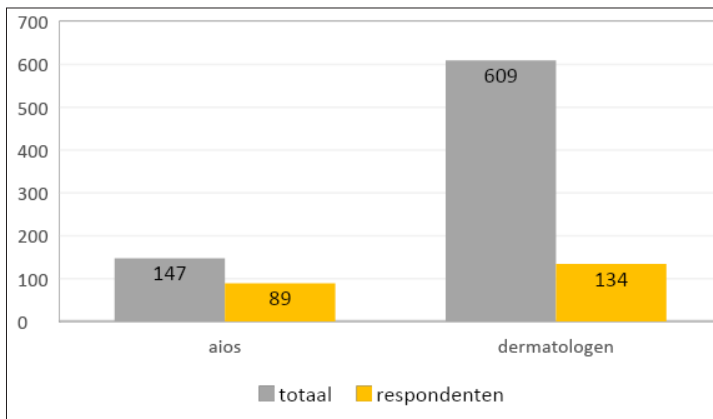
Het aantal dermatologen werkzaam in loondienst van zorginstelling of MSB met een vast contract blijft stabiel: 80%. De overige dermatologen hebben een tijdelijk contract.

CARRIÈREWENSEN

Momenteel werkt 80% van de dermatologen 31-50 uur per week. Ruim 70% zou wat minder willen werken, te weten 26-40 uur per week. Daarbij geeft 70% aan één of meerdere nevenfunctie(s) binnen de vakgroep of zorginstelling te vervullen. Waar twee jaar geleden nog 57% van de dermatologen voor de AOW-leeftijd zou willen stoppen, zien we nu dat dit aantal is afgenomen naar 48%. We zien dat er relatief juist meer dermatologen tot na de AOW-leeftijd willen doorwerken (11% in 2022 versus 19% in 2024).

WERKWEEK

In 2022 bestond de werkweek van dermatologen en aios bij zo'n 75% uit 6-8 dagdelen patiëntenzorg, nu zien we dat dit

Figuur A. Aantal respondenten versus totaal aios/dermatologen in Nederland.

¹ Aios, bestuurslid VADV

² Dermatoloog en lid Beroepsbelangencommissie NVDV

percentage hoger ligt, namelijk 80%. Mogelijk ligt de verklaring hierin dat in 2022 zowel dermatologen als aios werden meegenomen in deze berekening, in 2024 werden alleen de dermatologen hierover bevraagd. Ten opzichte van 2022 heeft een groter aantal dermatologen minder dan 6 dagdelen patiëntenzorg, 15% versus 20%. Slechts 2% heeft 9 of 10 dagdelen patiëntenzorg.

Voor een eerste consult op de polikliniek wordt meestal 10 minuten aangehouden. Bij zo'n 35% van de dermatologen staan 15 of meer dan 15 minuten gepland. In 2022 zagen we bij een groot gedeelte van de dermatologen dat er ruimer werd gepland: 62% had 15 of meer dan 15 minuten de tijd voor een eerste consult. Voor een herhaalconsult wordt nu bij bijna drie kwart 10 minuten ingepland, en bij bijna een kwart van de dermatologen wordt hier meer tijd voor ingeruimd. In 2022 zagen we dat een derde van de herhaalconsulten meer dan 10 minuten betrof. We zien dus dat ten opzichte van 2022 er minder tijd per patiënt wordt gepland, zowel voor eerste consulten als voor herhaalconsulten. Tegenwoordig is bij slechts 5% van de dermatologen het herhaalconsult minder dan 10 minuten. Waar we eerder een verruiming van de tijd per patiënt zagen, lijkt het nu dus de andere kant op te gaan en wordt de consulttijd ingekort. De reden hiervoor is niet te achterhalen uit deze data. Wordt er efficiënter gewerkt om de schaarste aan dermatologen op te vangen? Het Capaciteitsorgaan maakte namelijk in 2022 een raming dat over 10 jaar de vraag naar dermatologen met 11% zal toenemen door alleen demografische ontwikkelingen. [1] Zullen het verhoogde instroomadvies, van 25 naar 29 opleidingsplaatsen, en de ingekorte consulttijden voldoende zijn om deze vraag naar dermatologen in de toekomst te vervullen?

Naast de patiëntenzorg vervult een steeds groter deel van de dermatologen en aios een nevenfunctie, te denken aan de taak van opleider, medisch manager, eigenaar van bedrijf of ZBC, bestuurder medische staf, Vereniging Medisch Specialist in Dienstverband (VMSD) of Medisch Specialistisch Bedrijf (MSB) of (bestuurs)lid van een commissie of werkgroep in het ziekenhuis. In 2022 betrof dit ruim de helft van de dermatologen (i.o), tegenwoordig zien we dat drie kwart van de dermatologen nevenfuncties vervult. Bij de helft van de dermatologen is deze nevenfunctie onbezoldigd.

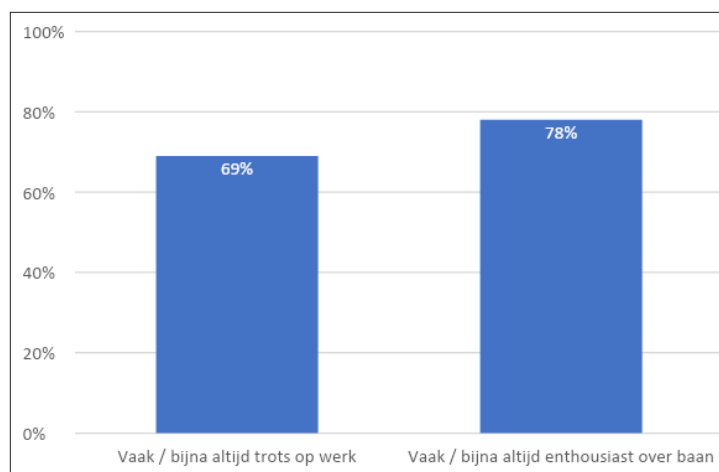
In de onverzekerde en/of cosmetische dermatologie zien we een lichte stijging van 44% naar 47% van het aantal dermatologen dat zich hier mee bezighoudt. Zij besteden hier gemiddeld maximaal 4 uur per week aan. Deze stijging is volgens verwachting, aangezien maatschappelijk aandacht voor en vraag naar cosmetiek in toenemende mate wordt gezien.

WERKPLEZIER

Nog steeds zien we dat het gros van de dermatologen (i.o) (69%) vaak tot (bijna) altijd enthousiast is over zijn/haar baan, dit enthousiasme is zelfs gestegen t.o.v. 2022 (65%). Daarnaast blijven ze even trots op ons werk als voorheen (78% vaak tot (bijna) altijd). Deze cijfers komen overeen met de landelijke cijfers van alle andere specialismen. Gelukkig zien we in deze

enquête een daling in het aantal dermatologen (i.o) dat slechts af en toe werkplezier beleeft (8% resp. 18%). Dit is gelijk aan het landelijk percentage onder medisch specialisten. In een recent artikel in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* wordt de professionele voldoening van de dermatologen onderstreept waarbij in de figuur wordt getoond dat dermatologen ver boven het gemiddelde van alle specialismen scoren. [2] Tevens scoren de dermatologen in dit onderzoek onder het gemiddelde waar het gaat om het ervaren van burn-out. Opnieuw zien we dat de respondenten het minst tevreden zijn over de werkdruk, de invloed binnen de organisatie en de balans tussen werk en privé. Blijkbaar is hier in de afgelopen twee jaar gevoelsmatig weinig in veranderd. Ook landelijk lijken deze factoren de grootste knelpunten bij de medisch specialisten (i.o).

De samenwerking met directe collega's, opleiding, bij- en nascholing en de werkvorm worden erg gewaardeerd. Deze resultaten van de dermatologen komen overeen met de landelijke resultaten van alle specialismen.

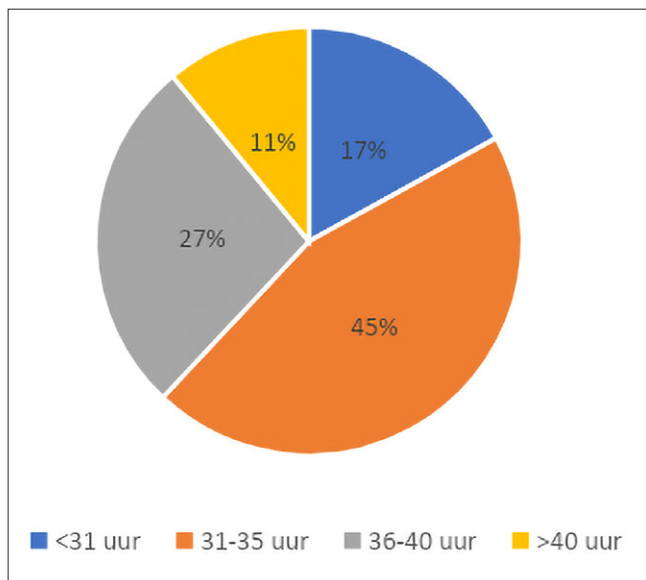
Figuur B. Tevredenheid respondenten over werk.

DE DERMATOLOOG VAN DE TOEKOMST

Binnen andere specialismen zien we dat 92% van de aios als medisch specialist wil gaan werken na de medische vervolgopleiding. Binnen de dermatologie ligt dit percentage hoger met 97%. Het grootste gedeelte van de aios dermatologie heeft de voorkeur voor vrije vestiging (34%), boven loondienst (29%) en zelfstandige (6%), de rest van de aios heeft geen voorkeur. Als het gaat om de werkplek heeft de aios de voorkeur voor een combinatie van zorginstellingen (26%), gevolgd door het algemeen ziekenhuis (21%) en STZ-ziekenhuis (11%). Slechts een aantal aios heeft de ambitie om in een UMC (6%) of ZBC (9%) te werken.

Ruim twee derde van de aios werkt tijdens de opleiding idealiter 31-40 uur per week, dit is vergelijkbaar met de resultaten van twee jaar geleden. Wel zien we een afname in de groep aios die idealiter >40 uur werkt, van 21% naar 11%. Een groter gedeelte (45%) van de aios heeft na het afronden van de oplei-

ding de voorkeur voor een werkweek van 31-35 uur ten opzichte van 36-40 uur (27%). Hierin zien we ten opzichte van 2022 een verschuiving richting meer parttime werken.

Figuur C. Gewenst aantal werkzame uren per week na afronden opleiding.

CONCLUSIE

De dermatoloog anno 2024 is veelzijdig, relevant en enthousiast: er wordt gewerkt in algemene ziekenhuizen, UMC's en ZBC's. Naast de verzekerde zorg is bijna de helft van de dermatologen tevens werkzaam in de cosmetische en/of onverzekerde dermatologie. Naast patiëntgerelateerde taken vervullen veel dermatologen (70%) een nevenfunctie binnen de vakgroep of zorginstelling. En dat doen zij graag: het werkplezier onder dermatologen is hoog. Toch zien we dat een groot deel van de dermatologen (70%) minder zou willen werken dan het aantal uren dan ze nu maken. Tevens is er onder de nieuwe

generatie dermatologen een grotere wens dan voorheen om parttime te werken, wat een krapte binnen de dermatologie in de hand zal werken.

De krapte in de dermatologie merken we momenteel in het aantal niet opgevulde vacatures. Daarnaast zien we dat waarnemertarieven hoger zijn dan voorheen. De data uit deze tweede loopbaanmonitor ondersteunen de vermeende krapte in de dermatologie.

Er lijken reeds kleine stappen te worden gemaakt om het huidige patiëntenaanbod te kunnen blijven zien, bijvoorbeeld van de inkorting van de spreekuurtijden van zowel eerste als herhaalconsulten. Zal deze trend zich de komende jaren voortzetten? En zal dit voldoende zijn om de krapte op te vangen?

Helaas zien we dat, ondanks herhaaldelijke oproepen, er een klein aantal dermatologen de enquête invulden. Hierdoor is deze enquête niet representatief voor de dermatologie in Nederland. We hopen voor de komende jaren op een hogere respons om een beter beeld te krijgen van de loopbaanontwikkeling en werkomstandigheden binnen dermatologie.

De resultaten van de loopbaanmonitoren (2022 en 2024) zijn terug te vinden via <https://loopbaanmonitormedischspecialisten.nl/resultaten/>

LITERATUUR

1. Capaciteitsorgaan. Capaciteitsplan 2024-2027. Utrecht 2022.
2. Volgt S. Ruim een derde artsen voldoet aan burn-outcriteria. *Ned Tijdschr Geneesk* 2024;168:C5637.

CORRESPONDENTIEADRES:

Pleun van den Berge-Boereboom

E-mail: P.A.P.Boereboom-3@umcutrecht.nl